פרק ג' משנה א'

א] בביאור פלוגתת ב"ש וב"ה יש מח' יסודית בזה בין הר"ש לרמב"ם ותלוי זה בגי' בירושלמי ונחל לבאר ד' המשנה לדעת הרמב"ם [וכ"פ הרע"ב]: מבואר מתו"ד שבעצם יש כאן חלוקה אמיתית וכל ערוגה בעצם נפרדת מערוגה האחרת [הטעם או משום שיש ביניהם שדה בור בשיעור ג' תלמים עי' רעק"א, או משום שעצם החלוקה של ערוגות ערוגות מחזי כב' שדות נפרדות עי' מקד"ד תו"ז ודרך אמונה] וזהו טעמא דב"ש שנותן פאה לכל אחת ואחת, ומה שלב"ה נותן פאה אחת הוא מחמת הזיתים דאמרי' שמחמת האילנות נחלק הזרע עי"ש ולזה מבואר מד' הרמב"ם שכל דינא דמתני' רק בנטע י' לב"ס אבל אם נטע מפוזרים יותר לכו"ע נותן פאה לכל אחד ואחד ומשום שכה"ג א"א לומר שמשום מקום האילנות נחלק הזרע והדרי' לזה שכיון שכל ערוגה לעצמה נותן פאה לכל אחד ואחד [ובצפוף יותר ויש יותר מי' לב"ס מודים ב"ש שנותן פאה א' והינו שבכה"ג לכו"ע אמרי' שמפני האילנות נחלק הזרע].

ב] שיטת הרא"ש והראב"ד והראב"ד בהשגות שם: הם ס"ל להיפך שהערוגות מצד עצמם אינן מחולקים והוי סגי בפאה אחת, רק מכיון שיש אילנות זה מפסיק ביניהם [או בתור 'גדר' עי' לעיל פ"ב מ"ג, או בתר 'זרע אחר' עי' לעיל פ"ב מ"א ועי' ירושלמי שם מה שתלה זה בפלוגתא דר' יוסי ורבנן להלן מ"ד ועדיין צ"ע], ולזה כשזה מפוזר יותר לכו"ע נותן פאה אחת דאין החלוקה ניכרת עי' ראב"ד שם, וכשהן צפורים לכו"ע נותן פאה אחת דחלוקת האילנות ניכרת ופלוגתתם בי' לב"ס האם החלוקה ניכרת או לא.

ג] עי' ירושלמי שעביד צריכותא בדין זה דהכא תנן תבואה שבין הזיתים ובברייתא תני' שבין האילנות ועביד צריכותא דזיתים יותר אמורים להפסיק משום שזה חייב בפאה [עי' רש"ס דדימה להמבואר בריש זבחים מינה מחריב בה], וקשה לד' הרמב"ם הנ"ל הא אין החלוקה מחמת האילנות רק מחמת הערוגות בעצמם וצ"ע, ולד' הר"ש ודעימיה ניחא מאוד.